

Tukioikeuksien haku kansallisesta varannosta

Hakuehdot ja -ohjeet vuonna 2020

Sisällysluettelo

1 Haku	3
2 Oppaan lukuohje	8
3 Hakuperusteet	9
4 Perustuen maksaminen ja varannosta myönnettävien tukioikeuksien käyttö	21
5 Säädosluettelo	22
6 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten yhteystiedot	23

1 Haku

1.1 Hakemuslomake, hakemuksen vastaanottaja ja hakemuksen viimeinen palautuspäivä

Hae tukioikeuksia kansallisesta varannosta lomakkeella 289¹. Toimita hakemus siihen **elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen (ELY-keskus), jonka alueella maatilan talouskeskus sijaitsee**. Jos tilalla ei ole talouskeskusta, toimita hakemus siihen ELY-keskukseen, jonka alueella pääosa pelloista sijaitsee. **Ahvenanmaalla hakemus toimitetaan Ahvenanmaan valtionvirastolle.**

Toimita hakemus liitteineen viimeistään 15.6.2020. Hakulomake on tulostettavissa osoitteesta ruokavirasto.fi/viljelijalomakkeet².

Postitse lähetetty hakemus on saapunut ajoissa, jos se on leimattu postissa viimeisenä hakupäivänä ja osoitettu toimivaltaiselle ELY-keskukselle tai Ahvenanmaan valtionvirastolle.

1.2 Pinta-alan tukikelpoisuus ja hallinta

Voit hakea tukioikeuksia kansallisesta varannosta tietyn edellytyksin. **Perusedellytys on, että pinta-ala, jonka perusteella tukioikeuksia haetaan, on tukikelpoista vähintään 1.1.–31.12.2020 väli-**

sen ajan. Koko kalenterivuoden tukikelpoisuusvaatimuksesta voi poiketa vain ylivoimaiseen esteeseen tai poikkeukselliseen olosuhteeseen vedoten.

Tukikelpoista alaa on kaikki maatalousmaa eli pellot, pysyvät kasvit sekä pysyvät nurmet ja pysyvät laitumet. Perustuessa tukikelpoiset alat, joista maksetaan tukea, määritellään kasvukoodin perusteella. Tukikelpoisesta alasta kerrotaan tarkemmin hakuoppaassa (päätukihaun tuet) kohdassa perustuki.³

Pinta-alan, jonka perusteella tukioikeuksia haetaan, tulee olla tukioikeuksien hakijan hallinnassa viimeistään 15.6.2020.

Tukikelpoisen pinta-alan hallinnalla tarkoitetaan maan omistamista tai vuokraamista. Omistaminen on todistettava kauppakirjalla tai muulla vastaavalla asiakirjalla. Vuokrasopimus voi olla joko kirjallinen tai suullinen. Suullisen vuokrasopimuksen olemassaolosta on tehtävä kirjallinen selvitys hakemuksen liitteeksi.

1.3 Hakijan kelpoisuus ja pinta-alojen ilmoittaminen

Tukioikeuksien hakijan on oltava aktiiviviljelijä. Aktiiviviljelijästä on kerrottu tarkemmin tuenhakijan **perusoppaan luvussa 4**⁴. Sinun on myös haettava perustukea, jotta täytät aktiiviviljelijän määritelmän. Tukioikeu-

¹<https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/tietoa-meista/asiointi/oppaat-ja-lomakkeet/viljelijat/tuet-ja-rahoitus/lomakkeet/289.pdf>

²<http://ruokavirasto.fi/viljelijalomakkeet>

³<https://ruokavirasto.mobiezone.fi/zine/621/article-45870>

⁴<https://ruokavirasto.mobiezone.fi/zine/618/article-45785>

det voidaan myöntää luonnolliselle henkilölle, luonnollisten henkilöiden ryhmälle, oikeushenkilölle tai oikeushenkilöiden ryhmälle, kun hakija täyttää aktiiviviljelijän määritelmän.

Luonnollinen henkilö yksin

Kun hakijana on yksi luonnollinen henkilö, ja hän täyttää aktiiviviljelijän määritelmän, hänen omistukseensa ja/tai hallintaansa voidaan myöntää tukioikeuksia.

Aviopuolisot/puolisoiksi rinnastettavat, jotka hakevat yhdessä perustukea

Tukioikeudet voidaan hakea puolisoiden yhteisomistukseen tai kummallekin puolisolle erikseen. Jos tukioikeudet haetaan yhteiseen omistukseen, puolisoiden tulee yhdessä täyttää aktiiviviljelijän määritelmä. Jos tukioikeuksia haetaan vain toisen puolison nimiin, tämän henkilön pitää olla aktiiviviljelijä.

Maatalousyhtymä (MTY)

Yhtymä ei voi olla tukioikeuksien omistaja. Tukioikeudet voidaan kirjata yhtymän osakkaiden yhteiseen omistukseen. Jos tukioikeuksia haetaan yhden osakkaan nimiin, tämän henkilön pitää olla aktiiviviljelijä.

Esimerkki 1.

Maatalousyhtymä ei voi omistaa tukioikeuksia, mutta maatalousyhtymän jäsenet voivat ryhmänä omistaa tukioikeuksia.

Osakeyhtiö, kommandiittiyhtiö, avoin yhtiö tai osuuskunta

Tukioikeudet voidaan hakea yhtiön nimissä tai erikseen kullekin yhtiön tai osuuskunnan osakkaalle. Suositeltavaa on, että tukioikeudet haetaan yhtiön tai osuuskunnan nimiin. Tällöin yhtiön tai osuuskunnan on täytettävä aktiiviviljelijän määritelmä. Jos tukioikeuksia haetaan yhden osakkaan nimiin, tämän henkilön pitää olla aktiiviviljelijä.

Jakamaton kuolinpesä, joka hakee perustukea

Tukioikeudet voidaan hakea kuolinpesälle eli kaikille osakkaille yhteisomistukseen tai erikseen kullekin kuolinpesän osakkaalle. Suositeltavaa on, että tukioikeudet haetaan kuolinpesän nimiin. Jos tukioikeuksia haetaan yhden osakkaan nimiin, tämän henkilön pitää olla aktiiviviljelijä.

Kaikkien henkilöiden tai oikeushenkilöiden, joiden omistukseen tukioikeudet haetaan, allekirjoitukset on oltava hakemuksessa tai valtakirjat sen liitteenä.

Ilmoita pinta-alat, joiden perusteella haet tukioikeuksia, myös päätukihaun lohkotiedoissa Vipu-palvelussa tai kasvulohkolomakkeella 102B sekä tarvittaessa peruslohkolomakkeella 102A. Hae perustukea Vipu-palvelussa päätukihaussa tai lomakkeella 101B viimeistään 15.6.2020, jotta aktiiviviljelijän määritelmän täyttyminen voidaan tarkistaa.

1.4 Haku aika kansallisesta varannosta

Tukioikeuksien haku kansallisesta varannosta päättyy 15.6.2020. Hakuperusteesta riippuen tukioikeuksia on haettava kansallisesta varannosta tietyn ajanjakson sisällä. Tämä aika on määritelty eri hakuperusteiden tarkemmissa ehdoissa.

Jos täytät jonkin hakuperusteista 3.1–3.6, mutta et ole voinut hakea tukioikeuksia määrättyssä varantohaussa ylivoimaisen esteen tai poikkeuksellisen olosuhteen takia, voi tukioikeudet hakea ylivoimaisen esteen/poikkeuksellisen olosuhteen päättymisen jälkeisessä varantohaussa alkuperäisellä varanto-

perusteella. Ylivoimaiset esteet ja poikkeukselliset olosuhteet on kerrottu kohdassa 3.7.

1.5 Hakulomakkeen täyttäminen ja liitteet

Hakemus muodostuu hakulomakkeesta (289) ja tarvittavista liitteistä. **Perehdy hakuohjeisiin huolellisesti ennen hakemuksen täyttämistä.** Täytä lomake huolellisesti, jolloin turvaat oikeutesi. **Palauta hakemus liitteineen määräaikaan mennessä. Täytä hakulomake kuulakärkikynällä tai muulla pysyvällä tavalla ja allekirjoita hakulomake.**

Merkitse kohtaan 1 Hakijan tiedot **kaikkien niiden hakijoiden nimet**, osoitteet ja puhelinnumerot, joiden omistukseen tukioikeuksia haetaan. Merkitse lisäksi kohtaan 1 tilatunnus. Jos tilalla ei ole tilatunnusta, täytä myös lomake 456 Uuden maatilan tiedot ja valtuutus viljelijätukiasiointiin ja palauta se kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Katso aktiiviviljelijän määritelmän täyttämisen ehdot kohdasta 1.3 ja tuenhakijan perusoppaan luvusta 4 ja merkitse ehdon täytyessä rasti kohtaan Hakija täyttää aktiiviviljelijän määritelmän.

Valitse kohdasta 2 tukioikeuksien varantohaun peruste **rastittamalla** millä perusteella tukioikeuksia haet. Rastita hakulomakkeelta **vain yksi peruste** ja merkitse muut tarvittavat tiedot tarvittaviin kohtiin. **Jos haet tukioikeuksia varannosta useammalla perusteella, jätä jokaisesta perusteesta erillinen lomake tarvittavine liitteineen.**

Merkitse kohtaan 3 Haen kohdan 2 varantoperusteella tukioikeuksia seuraavien lohkojen perusteella niiden peruslohkojen tunnukset (10-numeroinen) kokonaan, joiden perus-

teella haet tukioikeuksia. Jos lohkoilla ei ole peruslohkotunnusta, ilmoita uusi peruslohko sähköisesti Vipu-palvelussa Peruslohkomuutokset -osiossa tai palauta kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle peruslohkojen muutoslomake 102C ja tarvittavat kartat. Käytä varantohakemuksella tarvittaessa samoja U-lohkotunnuksia kuin Vipu-palvelussa tai lomakkeella 102B.

Merkitse kohtaan 4, kuinka monelle hehtaarille haet tukioikeuksia. Merkitse hehtaarit kahden desimaalin tarkkuudella.

Merkitse kohtiin 5 ja 6 hakuperusteen vaatimusten mukaisesti lisätietoja tai liitteitä, joilla voit todistaa, että varantoperusteen ehdot täyttyvät. **Merkitse jokaiseen liitteeseen hakijan nimi ja tilatunnus.** Jos olet epävarma mitä liitteitä sinun tulee liittää hakemukseen, ota aina yhteys ELY-keskukseen/Ahvenanmaan valtionvirastoon ja kysy neuvoa.

Eri hakuperusteisiin liittyy erilaisia ehtoja, joiden täytyminen pitää todistaa liitteillä. **Vaadittavat liitteet on mainittu kunkin hakuperusteen tarkemmissa ehdoissa.**

Allekirjoita ja päivää jokainen erillinen hakemus ja hakemuksen sivu erikseen. Merkitse lisäksi jokaisen sivun yläreunaan tilatunnus. Merkitse jokaiseen liitteeseen hakijan nimi ja tilatunnus.

Olet hakijana vastuussa siitä, että hakulomakkeet on täytetty tarvittavin tiedoin, allekirjoitettu ja toimitettu oman alueen ELY-keskukseen / Ahvenanmaan valtionvirastoon määräajassa.

1.6 Hakemuksen täydentäminen, muuttaminen ja peruminen

Voit täydentää ja/tai muuttaa hakemusta 15.6.2020 asti. Voit täydentää ja/tai muuttaa hakemustasi myös hakuajan jälkeen, mutta silloin hakemus katsotaan myöhästyneeksi ja hakemukseen sovelletaan myöhästymissäntöjä.

Voit perua osan tai koko hakemuksen **kirjallisesti** milloin tahansa ennen päätöksentekoa tai ennen kuin paikan päällä tehtävästä tai hallinnollisesta valvonnasta on ilmoitettu.

Hakemuksen käsittelijä voi pyytää täydennystä tai lisäselvityksiä hakemukseen. Pyydytetyt tiedot tulee jättää annettuun määräaikaan mennessä. Muussa tapauksessa hakemus ratkaistaan ilman lisätietoja.

1.7 Hakemuksen myöhästyminen

Varantohakemus on jätettävä liitteineen 15.6.2020 mennessä. Hakemuksen myöhästyminen aiheuttaa tukimenetyksiä. Jokaista myöhästynyttä työpäivää kohti vähennetään varannosta myönnettyjen tukioikeuksien perusteella maksettavaa perustukea 3 % ja hakijan muiden tukioikeuksien perusteella myönnettävää perustukea 1 %. Työpäivillä tarkoitetaan arkipäiviä maanantaista perjantaihin. Varantohakemus hylätään, jos se on myöhässä yli 25 kalenteripäivää (kaikki viikonpäivät huomioiden).

Jos varantohakemus, perustukihakemus tai kasvulohkolomake 102B palautetaan myöhässä, aiheutuu myöhästymisestä menetyksiä perustukeen **ja** varantohakemukseen. Myöhästymisseuraamus määräytyy sen mukaan, mikä edellä mainituista on eniten myöhässä.

Ylivoimaisen esteen tai poikkeuksellisen olo-

suhteen takia myöhästynyt hakemus voidaan käsitellä takautuvasti. Hakemus käsitellään, vaikka se olisi myöhässä yli 25 kalenteripäivää. Hakemus on kuitenkin jätettävä 15 työpäivän kuluessa siitä, kun ylivoimainen este poistuu. Ylivoimainen este tai poikkeuksellinen olosuhde tulee todistaa asianmukaisin liittein.

1.8 Myönnettävien tukioikeuksien määrä ja arvo

Tukioikeuksia myönnettäessä otetaan huomioon viljelijän omistuksessa ja hallinnassa 15.6.2020 olevan tukikelpoisen pinta-alan lisäksi viljelijän omistuksessa ja hallinnassa 15.6.2020 olevien tukioikeuksien määrä. Tukioikeuksia voidaan myöntää vain sille osalle tukikelpoista alaa, jolle viljelijällä ei ole tukioikeuksia. Poikkeuksena ovat tuomioistuimen päätös tai hallinnollinen määräys, jolloin vertailu tukikelpoisen pinta-alan sekä hallinnassa ja omistuksessa olevien tukioikeuksien välillä tehdään vain silloin, jos em. päätöksellä ei ole suoraan määritelty myönnettävien hehtaarien määrää.

Jos tukioikeuksia on haettu useammalla eri hakuperusteella, mutta haettavat pintaalat/lohkot ovat samat, voidaan tukioikeuksia myöntää vain korkeimman tukioikeusmäärän antavan hakuperusteen perusteella. Tukioikeuksia ei kuitenkaan koskaan voida myöntää enempää kuin mitä on haettu.

Paikan päällä tehty pinta-alavalvonta voi vaikuttaa myönnettävien tukioikeuksien määrään esim. silloin, kun varantohaun perusteena olevat lohkot todetaan valvonnassa haettua alaa pienemmiksi.

Tukioikeuden arvo on vuonna 2020 AB-alueella 124,39 €/ha ja C-alueella 108,14 €/ha.

Tukioikeuksien arvot muuttuvat arvioituista arvoista vielä jonkin verran vuodelle 2020, koska tukioikeuksien alueellinen suhde täsmäytetään varannosta myöntöjen jälkeen.

Tukioikeuksien myöntämistä voidaan rajoittaa, jos haettava määrä ylittää kansallisen varannon määrän. Tällöin tukioikeuksia myönnetään etusijajärjestyksen mukaan, josta on säädetty valtioneuvoston asetuksella perustukijärjestelmän kansallisen varannon käytöstä (59/2015).

1.9 Päätös ja oikaisun pyytäminen

Tukioikeudet katsotaan myönnettyksi 15.6. hakuvuonna. ELY-keskus tai Ahvenanmaan

valtionvirasto antaa hakemuksesta oikaisuvaatimuskelpoisen päätöksen. Päätökseen voi hakea oikaisua päätöksen tehneestä ELY-keskuksesta tai Ahvenanmaan valtionvirastosta.

Tukioikeuksia ei myönnetä, jos hakija on keinotekoisesti luonut tukioikeuksien saamiseen vaaditut edellytykset. Myönnettyjä tukioikeuksia voidaan myöhemmin viedä kansalliseen varantoon, jos todetaan, että ne on alun perin perusteettomasti myönnetty. Lisäksi perusteettomasti myönnettyjen tukioikeuksien perusteella maksetut tuet peritään takaisin.

2 Oppaan lukuohje

Hakuperusteista on tehty kysymys-vastauspolku, jota seuraamalla voi kartoittaa, onko tukioikeuksien haku kansallisesta varannosta mahdollista. Jokainen polku aloitetaan alusta ja edetään siinä järjestyksessä kuin kysymykset polussa ovat. Vihreällä pohjalla olevat vastaukset kertovat, että tukioikeuksia on mahdollista hakea kansallisesta varannosta ja punaisella pohjalla olevat vastaukset kertovat, että hakumahdollisuuksia ei ole. Jokainen hakija voi, riippumatta kysymys-vastauspolun vastauksista, päättää itse haluaako jättää varantohakemuksen. Lopullisen pää-

töksen hakuehtojen täyttymisestä tekee aina ELY-keskus/Ahvenanmaan valtionvirasto tapauskohtaisesti.

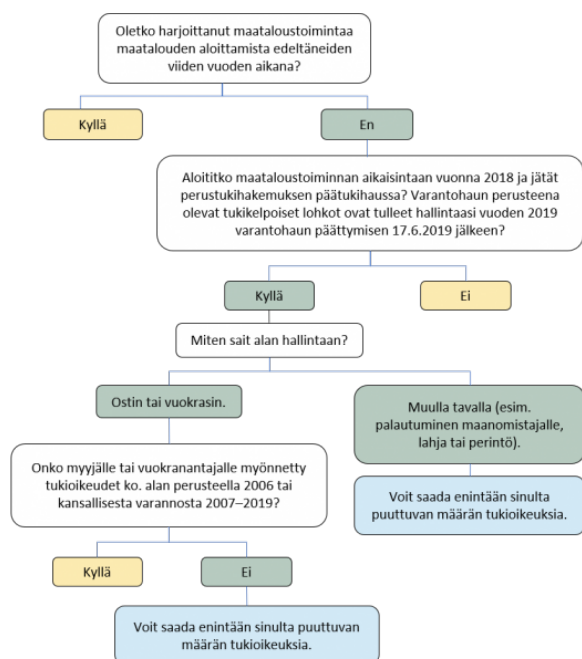
Kysymys-vastauspolku ei ole täysin kattava. **Epäselvissä tapauksissa kannattaa aina ottaa yhteys paikalliseen ELY-keskukseen/Ahvenanmaan valtionvirastoon tai kunnan maaseutuelinkeinoveranomaiseen.**

Tutustu yksityiskohtaisten varantoperusteiden lisäksi luvun 1 kaikkiin yleisperusteisiin ja ohjeisiin huolellisesti.

3 Hakuperusteet

3.1 Uusi viljelijä

*Tulosta kuva pdf:nä⁵

Uudella viljelijällä (=aloittava viljelijä) tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka ei maataloustoiminnan aloittamista edeltäneiden viiden (5) vuoden aikana ole harjoittanut minkäänlaista maataloustoimintaa **omissa nimissään ja omaan lukuunsa tai ole vastannut maataloustoimintaa harjoittavan oikeushenkilön toiminnasta.**

Uuden viljelijän määritelmän täyttyminen pitää osoittaa kirjallisesti. Todistus haki­jan tulonmuodostuksesta maataloustoiminnan aloittamista edeltävältä viideltä vuodelta annetaan esimerkiksi verottajalta saatavalla lausunnolla tai verotodistusten jäljennöksillä.

Maataloustoiminnalla tarkoitetaan:

- maataloustuotteiden tuotantoa, kasva­ tusta tai viljelyä, myös sadonkorjuuta,
- lypsämistä ja tuotantoeläinten kasva­ tusta ja pitoa, tai
- maan säilyttämistä sellaisessa kunnos­ sa, että se soveltuu viljelyyn tai laitui­ meksi ilman, että sitä pitäisi valmistella muutoin kuin tavallisilla maatalousko­ neilla tai menetelmillä

Maatalousmaa, tuotantorakennukset, maa­ talouskoneet ja – kalusto sekä esimerkiksi tukioikeudet ovat maatalouden nettovaralli­ suutta. Pellon vuokraamista, metsän tai ko­ neiden ja rakennusten myynnistä saatuja tu­ loja ei lasketa maataloustoiminnaksi. Maata­ louden nettovarallisuuden hallinta tai haki­ jan muut, kuin maataloudesta peräisin olevat pääomatulot eivät ole maataloustoimintaa.

Osallisuus osakeyhtiössä, yhtymässä, yhtei­ sössä tai kuolinpesässä, joka on harjoitta­ nut maataloutta edeltävänä viitenä (5) vuo­ tena, on rajoittava tekijä. Esimerkiksi, jos vil­ jelijä on päättävässä asemassa maataloustoi­ mintaa harjoittavassa osakeyhtiössä, häntä ei voida pitää uutena viljelijänä. Vastaavas­ ti, uudeksi viljelijäksi ei pääsääntöisesti voi­ da katsoa osakeyhtiötä, yhtymää tai kuolin­ pesää, jonka osakas/osakkaat ovat harjoitta­ neet maataloustoimintaa edellisen viiden (5) vuoden aikana omissa nimissään ja omaan lukuunsa tai olleet osakkaana maataloustoi­ mintaa harjoittavassa yhteisössä, yhtymässä tai kuolinpesässä. Edellä mainitut tapaukset käsitellään ELY-keskuksessa kuitenkin aina

⁵https://ruokavirasto.mobiezone.fi/wp-content/uploads/sites/44/2015/03/Varanto_Kuva1-3.png

tapauskohtaisesti.

Voit saada tukioikeuksia vain yhden keran joko uutena viljelijänä tai nuoren viljelijänä sinä ajanjaksona, kun täytät uuden viljelijän tai nuoren viljelijän määritelmän.

Uutena viljelijänä **tukioikeuksia on haettava viimeistään tukikelpoisen maatalousmaan hallintaan saantia seuraavassa varantohaussa.** Tämän jälkeen tukioikeuksia ei myönnetä, ellei kyseessä ole ylivoimaisesta esteestä tai poikkeuksellisesta olosuhteesta johtuva hakemuksen myöhästyminen.

Esimerkki 1.

Maanomistaja lopetti maataloustuotannon 16.12.2005, kun viimeiset lypsylehvät poistettiin tilalta ja kaikki tilan pellot vuokrattiin naapurille.

Maanomistaja haluaa nyt keväällä 2020 aloittaa uudelleen peltajensa viljelyn. Tukioikeudet vahvistettiin naapurille vuonna 2006. Tässä tapauksessa maanomistajaa voidaan pitää uutena viljelijänä ja hän on oikeutettu hakemaan tukioikeuksia kansallisesta varannosta vuonna 2020. Pellot ovat palautuneet hänelle vuokrasopimuksen päätyttyä, jolloin kyseessä ei ole pellon osto tai vuokraus.

Esimerkki 2.

Maanomistaja vuokrasi peltonsa 1.1.2006 viljelijälle A. Vuokrasopimus päättyi 31.12.2019. Tukioikeudet vahvistettiin viljelijälle A vuonna 2006. Maanomistajan poika haluaa aloittaa maataloustuotannon vuonna 2020 uutena viljelijänä. Maanomistaja myy pellot pojalleen 1.3.2020. Poika voi hakea tukioikeudet kansallisesta varannosta vuonna 2020.

Tässä tapauksessa pojalle voidaan myöntää tukioikeudet, vaikka kyseessä on pellon osto ja tukioikeudet vahvistettiin viljelijälle A

vuonna 2006. Tukioikeuksia ei vahvistettu vuonna 2006 pellon myyjälle vaan viljelijälle A.

Esimerkki 3.

Maanomistaja vuokrasi peltonsa 1.1.2006 viljelijälle A. Vuokrasopimus päättyi 31.12.2019. Tukioikeudet vahvistettiin viljelijälle A vuonna 2006 eikä tukioikeuksien omistusta ole siirretty sen jälkeen maanomistajalle. Maanomistajan ei vuokraa peltoja enää viljelijälle A, vaan vuokraa ne viljelijälle B. Viljelijä A ei suostu siirtämään vuokrapeltojen perusteella vahvistettuja tukioikeuksia viljelijälle B. Viljelijä B voi hakea tukioikeudet kansallisesta varannosta vuonna 2020, mikäli hän täyttää uuden viljelijän määritelmän.

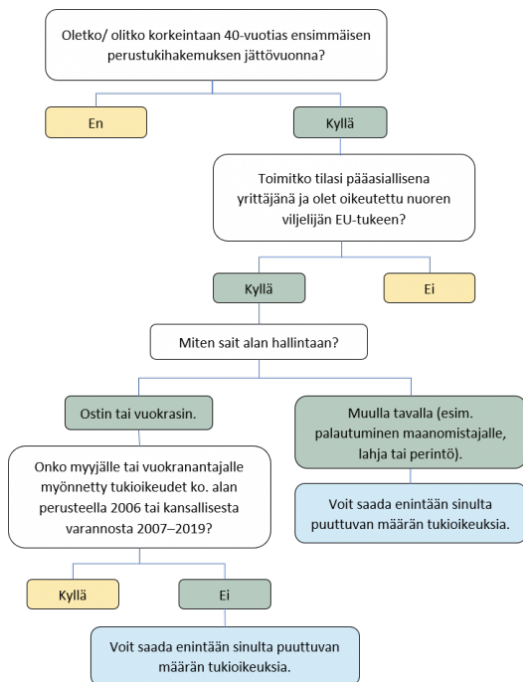
Tässä tapauksessa viljelijälle B voidaan myöntää tukioikeudet, vaikka kyseessä on pellon vuokraus ja tukioikeudet vahvistettiin viljelijälle A vuonna 2006. Tukioikeuksia ei vahvistettu vuonna 2006 pellon vuokraajalle eli maanomistajalle vaan viljelijälle A. Jos tukioikeudet olisi vahvistettu vuonna 2006 maanomistajalle (pellon vuokraajalle), ei viljelijä B:lle voitaisi myöntää tukioikeuksia kansallisesta varannosta 2020.

Tämän hakuperusteen **liitteenä on jätettävä kirjallinen** selvitys tukikelpoisen maatalousmaan hallinnasta (esimerkiksi kauppa- tai lahjakirja, vuokrasopimus) sekä kirjallinen selvitys hakijan tulonmuodostuksesta maataloustoiminnan aloittamista edeltävältä viideltä vuodelta (esimerkiksi verotodistukset, verottajan lausunto siitä, että hakijalla ei ole ollut maataloustuloja ko. vuosina). Jos hakijana on yhteisö tai kuolinpesä, on tuloseelvitys jätettävä kaikkien osakkaiden osalta. Muita mahdollisia liitteitä ovat mm. kirjallinen selvitys ylivoimaisesta esteestä.

Jos olet epävarma mitä **liitteitä** sinun tu-

lee liittämään hakemukseen, ota aina yhteys ELY-keskukseen/Ahvenanmaan valtionvirastoon ja kysy neuvoa.

3.2 Nuori viljelijä

*Tulosta kuva pdf:nä⁶

Nuorella viljelijällä tarkoitetaan aktiiviviljelijää, joka on aloittanut tilanpidon **ensimmäistä kertaa** sen pääasiallisena yrittäjänä ja jolla on maatilalla määräysvalta. Hakija saa olla ensimmäisen perustukihakemuksen jättämisen vuonna (31.12.) korkeintaan 40-vuotias.

Voit saada tukioikeuksia yhden kerran sinä ajanjaksona, kun täytät nuoren viljelijän määritelmän ts. saman ajanjakson aikana, kuin olet oikeutettu nuoren viljelijän tukeen (EU). **Jos haet/olet hakenut tukioikeuksia uutena viljelijänä, et voi enää saada tukioikeuksia nuorena viljelijänä ja**

⁶https://ruokavirasto.mobiezone.fi/wp-content/uploads/sites/44/2015/03/Varanto_Kuva2-3.png

⁷<https://ruokavirasto.mobiezone.fi/zine/621/article-45872>

päinvastoin.

Hakukelpoinen ajanjakso määritellään seuraavasti aloitusvuosien mukaan:

Jos aloitit tilanpidon vuonna 2014 tai sitä seuraavina vuosina, voit hakea tukioikeuksia yhden kerran sinä 5-vuotisajanjaksona, jolloin olet oikeutettu nuoren viljelijän EU-tukeen riippumatta siitä haetko nuoren viljelijän EU-tukea. **Katso tukikelpoisen jakson määräytyminen hakuoppaasta (päätukihaun tuet) kohdasta nuoren viljelijän tuki (EU) taulukko 1.**⁷

Esimerkki 4.

Viljelijä aloittaa tilanpidon sen pääasiallisena yrittäjänä 1.3.2019 ja hakee myös nuoren viljelijän tukea. Hän voi hakea tukioikeuksia kansallisesta varannosta yhden kerran vuosien 2019–2023 välillä.

Alla on kuvattu hakijatyypeittäin miten tilanpidon aloittamisvuosi, pääasiallinen yrittäjyys ja määräysvalta määräytyvät erilaisilla maataloilla sekä kerrotaan tukeen liittyvät hakumenettelyt. Ehtojen on täytettävä hakuvuonna 15.6.-31.12., jotta tukioikeudet voidaan myöntää.

Luonnollinen henkilö yksin

Maatilan omistus ja hallinta tai vuokratun maatilan hallinta on yhdellä luonnollisella henkilöllä.

Omistat maatilasi yksin ja se on hallinnassasi tai olet vuokrannut hallitsemasi maatilan toiminnan. Tällöin sinun katsotaan toimivan maatilan pääasiallisena yrittäjänä yksin luonnollisena henkilönä ja voit hakea tukioikeuksia nuorena viljelijänä kansallisesta varannosta.

Ilmoita hakemuksella tilanpidon aloitusvuosi

si pääasiallisena yrittäjänä sekä nimesi tilaan liittyvissä henkilöissä. Jätä hakemuksen liitteenä luovutuskirja (kauppa- tai lahjakirja), joka osoittaa tilanpidon aloitusvuoden ja maatilalan omistuksen. Jos maatilasi on vuokrattu, jätä liitteenä maatilalan kirjallinen vuokrasopimus.

Aviopuolisot ja aviopuolisoiksi rinnastettavat

Molempien puolisoiden on täytettävä nuoren viljelijän ehdot, jos molemmat puolisot ovat omistajana ja haltijana maatilalla tai vuokratun maatilalan hallinta on molemmilla aviopuolisoilla.

Puolisot omistavat ja hallitsevat maatilalan yhdessä tai ovat vuokranneet hallitseman maatilalan toiminnan. Tällöin molempien puolisoiden katsotaan toimivan pääasiallisina yrittäjinä ja tukioikeudet voidaan hakea kansallisesta varannosta nuorena viljelijänä. Molempien on täytettävä ikävaatimus. Katso aviopuolisoiksi rinnastettavat puolisot Viljelijätukien hakuoppaasta (päätukihauhan tuet) kohdasta nuoren viljelijän tuki (EU).⁸

Ilmoita aviopuolisot yhdessä tai toinen puolisoista tukioikeuksien hakijoiksi. Ilmoita hakemuksella tilanpidon aloitusvuosi pääasiallisena yrittäjänä. Jos olette aloittaneet tilanpidon pääasiallisina yrittäjinä eri ajankohtina, ilmoita se vuosi, jolloin puolisoista ensimmäinen aloitti tilanpidon pääasiallisena yrittäjänä. Ilmoita puolisoiden nimet tilaan liittyvissä henkilöissä. Jätä hakemuksen liitteenä luovutuskirja (kauppa- tai lahjakirja), joka osoittaa tilanpidon aloitushetken ja maatilalan omistuksen. Jos maatilasi toiminta on vuokrattu, jätä liitteenä maatilalan kirjallinen vuokrasopimus.

Maatalousyhtymät

Kaikkien yhtymän osakkaiden on täytettävä

nuoren viljelijän ehdot.

Maatila on yhtymän osakkaiden hallinnassa. Yhtymän osakkaiden katsotaan toimivan pääasiallisina yrittäjinä, kun kaikki yhtymän osalliset täyttävät nuoren viljelijän ehdot ja tukioikeudet voidaan hakea nuorena viljelijänä yhtymän osakkaiden omistukseen. Kaikkien osakkaiden on täytettävä ikävaatimus.

Ilmoita maatalousyhtymän osakkaat/osakas tukioikeuksien hakijoiksi. Ilmoita hakemuksella tilanpidon aloitusvuosi pääasiallisena yrittäjänä. Jos yhtymän osakkaat ovat aloittaneet tilanpidon pääasiallisina yrittäjinä eri aikoina, ilmoita se vuosi, jolloin osakkaista ensimmäinen aloitti tilanpidon pääasiallisena yrittäjänä. Ilmoita yhtymän osakkaat tilaan liittyvissä henkilöissä.

Jätä hakemuksen liitteenä luovutuskirja (kauppa- tai lahjakirja), joka osoittaa tilanpidon aloitushetken ja maatilalan omistuksen. Jos maatila on vuokrattu, jätä liitteenä maatilalan kirjallinen vuokrasopimus. Jätä liitteenä myös ajantasainen yhtymäselvitys. Liitteistä on selvittävä ajantasaisesti yhtymän osalliset.

Jakamaton kuolinpesä

Kaikkien kuolinpesän osakkaiden on täytettävä nuoren viljelijän ehdot.

Maatila on kuolinpesän hallinnassa. Kuolinpesän osakkaiden katsotaan toimivan pääasiallisina yrittäjinä, kun kaikki kuolinpesän osakkaat täyttävät nuoren viljelijän ehdot. Tukioikeudet voidaan hakea kuolinpesän tai sen osakkaiden nimiin. Kaikkien osakkaiden on täytettävä ikävaatimus.

Ilmoita kuolinpesä tai kuolinpesän osakkaat/osakas tukioikeuksien hakijoiksi. Ilmoita hakemuksella tilanpidon aloitusvuosi pääasiallisena yrittäjänä. Jos kuolinpesän osak-

⁸<https://ruokavirasto.mobiezone.fi/zine/621/article-45872>

kaat ovat aloittaneet tilanpidon pääasiallisina yrittäjinä eri aikoina, ilmoita se vuosi, jolloin osakkaista ensimmäinen aloitti tilanpidon pääasiallisena yrittäjänä. Ilmoita kuolinpesän osakkaat tilaan liittyvissä henkilöissä.

Jätä hakemuksen liitteenä perukirja tai muu ajantasainen selvitys kuolinpesän osakkaista. Liitteistä on selvittävä ajantasaisesti kuolinpesän osakkaat.

Osakeyhtiö

Nuoren viljelijän ehdot täyttävillä viljelijöillä on oltava hallinnassa yli 50 % osakeyhtiön osakkeista ja heidän omistamansa osakkeiden on tuotettava yli 50 % yhtiön osakkeiden äänimäärästä.

Em. ehdon täytyessä osakkaiden katsotaan toimivan pääasiallisina yrittäjinä ja tukioikeudet voidaan hakea nuorena viljelijänä osakeyhtiön tai ehdot täyttävien osakkaiden nimiin. Kaikkien ehdon täyttävien osakkaiden on täytettävä ikävaatimus.

Ilmoita osakeyhtiö tai sen ehdot täyttävät osakkaat/osakas tukioikeuksien hakijoiksi. Ilmoita hakemuksella tilanpidon aloitusvuosi pääasiallisena yrittäjänä. Tämä on vuosi, jolloin ehdot täyttävistä osakkaista ensimmäinen on aloittanut toiminnan pääasiallisena yrittäjänä. Ilmoita ehdon täyttävät osakkaat tilaan liittyvissä henkilöissä.

Jätä hakemuksen liitteenä luovutuskirja (kauppa- tai lahjakirja). Jätä liitteenä myös kaupparekisteriote, yhtiöjärjestys ja osakasluettelo. Liitteistä on selvittävä ajantasaisesti osakeyhtiön osakkaiden nimet, syntymäajat, osakkeiden määrä ja niiden äänivalta.

Osuuskunta

Enemmistön (yli puolet) osuuskunnan jäsenistä on täytettävä nuoren viljelijän ehdot.

Em. ehdon täytyessä osuuskunnan jäsenten katsotaan toimivan pääasiallisina yrittäjinä ja tukioikeudet voidaan hakea osuuskunnan tai ehdot täyttävien jäsenten nimiin. Kaikkien ehdon täyttävien jäsenten on täytettävä ikävaatimus.

Ilmoita osuuskunta tai sen ehdot täyttävät jäsenet/jäsen tukioikeuksien hakijaksi. Ilmoita hakemuksella tilanpidon aloitusvuosi pääasiallisena yrittäjänä. Tämä on vuosi, jolloin ehdot täyttävistä viljelijöistä ensimmäinen on aloittanut toiminnan pääasiallisena yrittäjänä. Ilmoita ehdon täyttävät jäsenet tilaan liittyvissä henkilöissä.

Jätä hakemuksen liitteenä luovutuskirja (kauppa- tai lahjakirja). Jätä liitteenä myös jäsen- ja omistajaluettelo. Liitteistä on selvittävä ajantasaisesti osuuskunnan jäsenten nimet ja syntymäajat.

Kommandiittiyhtiö

Nuoren viljelijän ehdot täyttävät viljelijät ovat vastuunalaisia yhtiömiehiä ja heitä on enemmistö (yli puolet) yhtiön vastuunalaisista yhtiömiehistä.

Em. ehdon täytyessä yhtiömiesten katsotaan toimivan pääasiallisina yrittäjinä ja tukioikeudet voidaan hakea kommandiittiyhtiön tai sen ehdot täyttävien yhtiömiesten nimiin. Kaikkien ehdon täyttävien yhtiömiesten on täytettävä ikävaatimus.

Ilmoita kommandiittiyhtiö tai sen ehdot täyttävät yhtiömiehet/yhtiömies tukioikeuksien hakijaksi. Ilmoita hakemuksella tilanpidon aloitusvuosi pääasiallisena yrittäjänä. Tämä on vuosi, jolloin ehdot täyttävistä yhtiömiehistä ensimmäinen on aloittanut toiminnan pääasiallisena yrittäjänä. Ilmoita ehdon täyttävät yhtiömiehet tilaan liittyvissä henkilöissä.

Jätä hakemuksen liitteenä luovutuskirja (kauppa- tai lahjakirja). Jätä liitteenä myös kaupparekisteriote ja yhtiösopimus. Liitteistä on selvittävä ajantasaisesti kaikkien yhtiömiesten nimet ja syntymäajat sekä yhtiön vastuunalaiset yhtiömiehet.

Avoim yhtiö

Kaikkien yhtiömiesten on täytettävä nuoren viljelijän tuen ehdot.

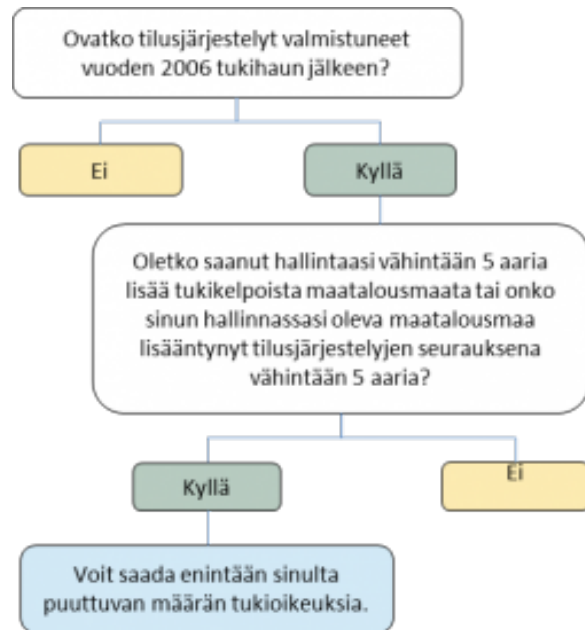
Avoimen yhtiön yhtiömiehet toimivat pääasiallisina yrittäjinä, kun kaikki osakkaat täyttävät nuoren viljelijän tuen ehdot ja tukioikeudet voidaan hakea avoimen yhtiön tai sen osakkaiden nimiin. Heidän on kaikkien täytettävä ikävaatimus.

Ilmoita avoin yhtiö tai sen osakkaat/osakas tukioikeuksien hakijaksi. Ilmoita hakemuksella tilanpidon aloitusvuosi pääasiallisena yrittäjänä. Tämä on vuosi, jolloin yhtiömiehistä ensimmäinen on aloittanut toiminnan pääasiallisena yrittäjänä. Ilmoita kaikki yhtiömiehet tilaan liittyvissä henkilöissä.

Jätä hakemuksen liitteenä luovutuskirja (kauppa- tai lahjakirja). Jätä liitteenä myös kaupparekisteriote ja yhtiösopimus. Liitteistä on selvittävä ajantasaisesti kaikkien yhtiömiesten nimet ja syntymäajat.

Jos olet epävarma mitä **liitteitä** sinun tulee liittää hakemukseen, ota aina yhteys ELY-keskukseen/Ahvenanmaan valtionvirastoon ja kysy neuvoa.

3.3 Tilusjärjestelyt

*Tulosta kuva pdf:nä⁹

Tukioikeudet voidaan myöntää tilusjärjestelyjen perusteella kasvaneelle tukikelpoiselle pinta-alalle, vaikka tämän lisääntyneen alan perusteella olisi vahvistettu tukioikeudet vuonna 2006 toiselle viljelijälle. Tukioikeuksia voi hakea aikaisintaan sen jälkeen kun tilusjärjestelyiden kohteena ollut ala täyttää maatalousmaan kriteerit koko kalenterivuoden.

Tilusjärjestelyillä tarkoitetaan:

1. kiinteistönmuodostamislain (554/1995) 8 luvun mukaista tilusvaihtoa ja 9 luvun mukaista uusjakoa
2. kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain (603/1977, nk. lunastuslaki) 23 §:n mukaista tilusjärjestelyä
3. maantielain (503/2005) 63 §:n mukaista tilusjärjestelyä

⁹https://ruokavirasto.mobiezone.fi/wp-content/uploads/sites/44/2015/03/Varanto_Kuva3.png

4. yksityistielain (560/2018) 75§:n mukaista tilusjärjestelyä
5. vesistöhankeiden johdosta suoritettavista tilusjärjestelyistä annetun lain (451/1988) 2 §:n mukaista tilusjärjestelyä
6. ratalain (110/2007) 53 §:n mukaista tilusjärjestelyä

Kiinteistönmuodostamislain 8 luvun mukaisella tilusvaihdolla tarkoitetaan vapaaehtois- tai pakollista tilusvaihtoa.

Kiinteistönmuodostamislain 9 luvun mukaisella uusjaolla tarkoitetaan kiinteistöjen ja niiden jaotuksen parantamista. Uusjakoja voidaan tehdä myös tie- ja kuivatusoloja parantamaan. **Tukioikeuksia voidaan hakea varannosta sen jälkeen, kun uusjaossa tehtävä uusjakosuunnitelma on saanut lainvoiman ja tilukset on otettu haltuun uusjakosuunnitelman mukaisesti. Tukioikeudet voidaan myöntää uusjakosuunnitelmassa päätettyjen tilusjärjestelyiden perusteella.** Kiinteistönmuodostamislain mukaiset kiinteistötoimitukset ovat maanmittaustoimistojen tai asemakaava-alueella ko. alueen kiinteistörekisterin pitäjän toimittamia.

Kiinteään omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain 23 § mukainen tilusjärjestely voidaan suorittaa ilman omistajan tai vastaavan suostumusta. Tällöin alue lunastetaan valtioneuvoston päätöksellä ja toimivaltainen viranomaisena on se maanmittaustoimisto, jonka toimialueella lunastettava omaisuus on.

Maantie- ja ratalain mukainen tilusjärjestely voidaan suorittaa ilman omistajan tai vastaavan suostumusta. Teitä varten tarvittavat alueet ja oikeudet lunastetaan maantietoimituksessa. Radanpidon tarpeisiin tarvit-

tavat alueet ja oikeudet lunastetaan sekä ta- soristeyksiin liittyvät oikeudet muutetaan rata- toimituksessa. Sekä maantietoimituksessa että ratatoimituksessa on selvitettävä tilus- järjestelyjen suorittamisen tarpeellisuus. Tilusjärjestelyn tarpeellisuus selvitetään ja rat- kaistaan kuitenkin erillisten maantie- tai rata- toimituksen sijasta kiinteistönmuodostamis- lain (554/1995) 68 §:n 2 momentissa tai 67 §:n 4 momentissa tarkoitetuissa uusjakotoi- mituksessa, jos toimituksen ajankohtana sel- lainen on vireillä.

Yksityistietoimituksen (yksityistielaki 560/2018 75§) yhteydessä toimitusmie- het voivat ilman eri määräystä suorittaa sellaisen tilusvaihdon tai alueen siirtämisen, jonka suorittamistarve johtuu tien tekemi- sestä, tien tai tieoikeuden lakkauttamisesta taikka tieoikeuden muusta muuttamisesta, jos yksityistietoimituksen hakija tai asianomaisen alueen omistaja sitä vaatii, taikka tilusvaihto tai alueen siirtäminen on tärkeää tarkoituksenmukaisen kiinteistöjao- tuksen aikaansaamiseksi, eikä siitä aiheudu kenellekään huomattavaa haittaa

Vesistöhankeiden yhteydessä voidaan suo- rittaa tilusjärjestelyjä, jos vesilain (587/2011) mukaisesta vesitaloushankkeesta aiheutuu

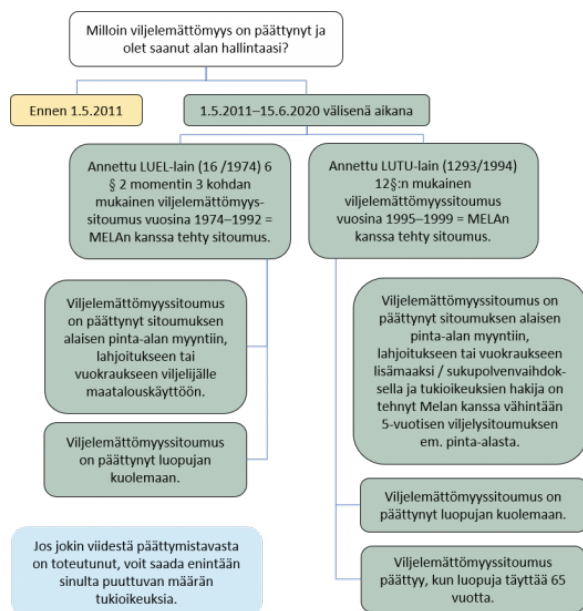
- tilusten pirstoutuminen tai supistumi- nen,
- kulkuyhteyden katkeaminen tai vaikeu- tuminen,
- muun vastaavanlaisen vaikutuksen vuoksi huomattavaa haittaa kiinteistön tai sen osan käyttämiselle tai
- maatilusten muuttuminen pysyvästi vesitiluksiksi.

Tämän hakuperusteen **liitteenä on jätettä- vä** kopiot tilusjärjestelyyn liittyvistä asiakir- joista, kuten esim. lainvoimainen jakosuun-

nitelma ja liitekartat. Hakemuksen liitteenä on jätettävä myös vapaamuotoinen kirjallinen selvitys siitä, että mistä tukikelpoisen pinta-alan kasvu on syntynyt (esim. hallintaan tulleiden ja hallinnasta poistuneiden peruslohkojen tunnuksat, valtaojan putkitus, peltotien siirto, metsän kulman raivaus jne.)

Jos olet epävarma mitä **liitteitä** sinun tulee liittää hakemukseen, ota aina yhteys ELY-keskukseen/Ahvenanmaan valtionvirastoon ja kysy neuvoa.

3.4 LUEL- ja LUTU- sitoumusten alat

*Tulosta kuva pdf:nä¹⁰

Perusteessa tarkoitettulla **luopumiseläkkeellä tarkoitetaan luopumiseläkelain 16/1974 (LUEL)** mukaan maksettua eläkettä. Viimeiset tämän lain mukaiset eläkepäätökset, joihin sisältyi viljelemättömyyssitoutuminen, tehtiin vuonna 1992 (31.12.1992). Viljelemättömyyssitoumuksesta voidaan joissakin asiakirjoissa käyttää myös nimitystä

”maataloustuotannosta luopumissitoutuminen” tai ”sitoumus maataloustuotannosta luopumisesta ja pellon myyntirajoituksesta” tai MA-sitoumus. Sovellettu säädös on LUEL 6 § 2 momentti kohta 3.

Perusteessa tarkoitettulla **luopumistuella tarkoitetaan lain 1293/1994 (Laki maatalousyrittäjien luopumistuella, LUTU)** mukaista tukea. Viimeiset tämän lain mukaiset tuenmaksun päätökset, joihin sisältyi viljelemättömyyssitoutuminen, on tehty vuonna 1999 (31.12.1999). Viljelemättömyyssitoumuksesta voidaan joissakin asiakirjoissa käyttää myös nimitystä ”sitoumus maataloustuotannosta luopumisesta ja pellon luovutusrajoituksista”. Sovellettu säädös on LUTU 12 §.

Viljelemättömyyssitoumuksen luopujalla tarkoitetaan luopumuseläkelaisissa sekä laissa maatalousyrittäjän luopumistuella maatalon tai sen osan omistajaa tai hänen puolisoaan, joka luopuu pysyvästi maatalouden harjoittamisesta. Luopujaksi kutsutaan myös maatalouden harjoittamisesta luopuvaa tilan tai sen osan omistavaa maatalousyrittäjää, maatalousyrittäjän aviopuolisoa tai leskeä.

Tässä yhteydessä Maatalousyrittäjien eläkelaitoksesta käytetään lyhennettä Mela.

3.4.1 Viljelemättömyyssitoumuksen päättymisen luopujan kuolemaan tai 65 ikä-vuoteen

Viljelemättömyyssitoutuminen voi päättyä usealla eri tavalla. LUTU-viljelemättömyyssitoumukset päättyvät, kun **luopuja täyttää 65 vuotta tai kuolee tätä ennen**. LUEL-viljelemättömyyssitoutuminen päättyy, kun luopuja kuolee. Sitoumus päättyy automaattisesti eikä Mela anna asiasta päätöstä. Todisteet em. päättymistavoista on esitettävä varantohake-

¹⁰https://ruokavirasto.mobiezone.fi/wp-content/uploads/sites/44/2015/03/Varanto_Kuva4-1.png

muksen liitteenä, esim. virkatodistus. Sovelletut säädökset ovat LUTU 26 ja 27 §, ja LUEL 13 §.

Tukioikeudet voidaan myöntää em. tavoilla päättäneiden viljelemättömyyssitoumusten perusteella **viljelijälle, jonka hallintaan tukikelpoinen ala on tullut tai tulee viljelemättömyyssitoumuksen päättymisen jälkeen**. Jos tämä viljelijä ei hae tukioikeuksia, voi joku alan seuraavista haltijoista ne hakea.

Tukioikeudet voidaan myöntää, vaikka ko. alan perusteella olisi aikaisemmin myönnetty tukioikeuksia. Kuitenkin samalle viljelijälle voidaan samasta alasta myöntää tukioikeudet LUEL- ja LUTU-varantoperusteella vain yhden kerran.

Esimerkki 5.

LUEL-eläkeläisen viljelemättömyyssitoumus päättyi 1.9.2013, kun hän kuoli. Hän oli vuokrannut viljelemättömyyssitoumuksenalaiset peltonsa (10 ha) viljelijälle A 1.1.2010 lisämaaksi. LUEL-eläkeläisen ja vuokraajan välinen vuokrasopimus päättyi 31.12.2019. Perikunta myi pellot 1.3.2020 viljelijälle B. Viljelijä B voi hakea tukioikeuksia kansallisesta varannosta 10 hehtaarin perusteella.

Myös perikunta olisi voinut hakea tukioikeudet kansallisesta varannosta. Viljelijä A ei olisi voinut hakea tukioikeuksia kansallisesta varannosta vuonna 2012–2019, koska tukioikeudet voi hakea se viljelijä, jonka hallintaan tukikelpoinen ala tulee viljelemättömyyssitoumuksen päättymisen jälkeen. Mikäli viljelijä A olisi jatkanut peltojen viljelyä uudella vuokrasopimuksella vuonna 2020, olisi hän voinut hakea tukioikeudet kansallisesta varannosta tänä vuonna.

Esimerkki 6.

Viljelemättömyyssitoumus (LUTU) päättyi luopujan täytettyä 65 vuotta 15.10.2012.

Hän myi viljelemättömyyssitoumukseen kuuluneet pellot (15 ha) pojalleen 1.1.2020. Poika aloittaa viljelykunnossa olevien peltojen viljelyn samana vuonna. Poika voi hakea tukioikeuksia kansallisesta varannosta 15 hehtaarin perusteella vuonna 2020. Luopuja ei olisi voinut itse hakea tukioikeuksia, koska tukioikeudet voi hakea se viljelijä, jonka hallintaan tukikelpoinen ala tulee viljelemättömyyssitoumuksen päättymisen jälkeen.

Tämän päättymistävän **liitteenä on jätettävä** selvitys viljelemättömyyssitoumuksen päättymisestä (esim. virkatodistus), selvitys tukikelpoisen alan hallinnasta (esim. kauppakirja, vuokrasopimus, perukirja) sekä kopio viljelemättömyyssitoumuksesta.

Jos olet epävarma mitä **liitteitä** sinun tulee liittää hakemukseen, ota aina yhteys ELY-keskukseen/Ahvenmaan valtionvirastoon ja kysy neuvoa.

3.4.2 Viljelemättömyyssitoumuksen päättymisen sitoumusalan luovutukseen tai vuokraukseen

Viljelemättömyyssitoumukset voivat päättyä myös **sitoumusalojen luovutukseen tai vuokraukseen**. Luovutuksella tarkoitetaan tässä yhteydessä myyntiä, lahjoitusta tai muuta vastaavaa pysyvää luovutusta. Kun viljelemättömyyssitoumus päättyy luovutukseen tai vuokraukseen, tukioikeudet voidaan myöntää vain, jos ko. alalle ei ole myönnetty tukioikeuksia aikaisemmin.

LUTU-viljelemättömyyssitoumus päättyy kun luopuja **myy, lahjoittaa tai vuokraa sitoumuksen alaista maatalousmaata lisämaaksi viljelijälle**. Viljelijän pitää tehdä Melan kanssa vähintään viisivuotinen viljelysitoumus, jotta hän voi hakea tukioikeuksia kansallisesta varannosta. **Viljelemättömyyssitoumus katsotaan päättyneeksi viljelysitoumuksen alkamispäivänä.**

Kopio viljelysittoumuksesta palautetaan hakemuksen liitteenä. Päättymistavassa sovellettu säädös on LUTU 9 § tai 10 § 1 tai 2 momentti. Liitteenä on jätettävä myös selvitys tukikelpoisen alan hallinnasta (esim. kauppa- ja tai lahjakirja, vuokrasopimus).

LUEL-viljelemättömyysittoumus päättyy kun luopuja **myy, lahjoittaa tai vuokraa sittoumuksen alaista maatalousmaata viljelijälle maatalouskäyttöön. Viljelemättömyysittoumus katsotaan päättyneeksi luovuttamis- tai vuokrauspäivänä.** Mela ei anna asiasta päätöstä eikä vaadi viljelijältä viljelysittoumusta. Viljelijä voi hakea tukioikeuksia kansallisesta varannosta. Todiste viljelemättömyysittoumuksen päättymisestä on sittoumusalan vuokrasopimus, kauppa- tai lahjakirja. Kopio siitä palautetaan hakemuksen liitteenä. Myös päätöskopio LUEL-eläkkeen myöntämisestä palautetaan hakemuksen liitteenä. Päättymistavassa sovellettu säädös on LUEL 13 § 1 momentti, niin kuin se on ollut voimassa 1.1.2011 lähtien.

Viljelemättömyysittoumukset voivat päättyä myös muilla tavoilla, mutta nämä päättymiset eivät ole ko. hakuperusteen täyttymisen mukaisia eikä niiden perusteella voi hakea tukioikeuksia.

Esimerkki 7.

Maanomistaja on antanut viljelemättömyysittoumuksen (LUTU). Hän vuokrasi viljelykunnossa olevat peltonsa (15 ha) 1.1.2016–31.12.2020 naapuriviljelijälle lisämaaksi. Maanomistaja ei hakenut tukioikeuksien vahvistamista vuonna 2006. Vuokraaja teki Melan kanssa viiden vuoden mittaisen viljelysittoumuksen maanomistajan pelloista ajalle 1.1.2016–31.12.2020. Naapuriviljelijä voi hakea tukioikeuksia kansallisesta varannosta 15 hehtaarin perusteella

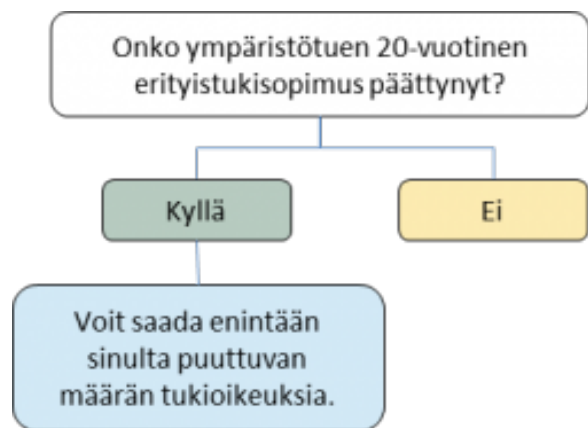
Esimerkki 8.

Maanomistaja on antanut viljelemättömyysittoumuksen (LUEL). Maanomistaja ei hakenut tukioikeuksien vahvistamista vuonna 2006. Hän myi viljelykunnossa olevat peltonsa (10 ha) viljelijälle A 1.3.2020. Viljelijä A voi hakea tukioikeuksia kansallisesta varannosta 10 hehtaarin perusteella. Viljelijä A:n ei tarvitse tehdä Melan kanssa viiden vuoden viljelysittoumusta eikä Mela anna myynnistä päätöstä, koska myynti on tapahtunut 31.12.2010 jälkeen.

Tämän päättymistavan **liitteinä on jätettävä** päättymistavan mukaisesti yllä mainitut asiakirjat.

Jos olet epävarma mitä **liitteitä** sinun tulee liittää hakemukseen, ota aina yhteys ELY-keskukseen/Ahvenanmaan valtionvirastoon ja kysy neuvoa.

3.5 Ympäristötuen 20-vuotiset erityisympäristötukisopimukset

*Tulosta kuva pdf:nä¹¹

Ympäristötuen 20-vuotiselle erityistukisopimusalalle ei vahvistettu tukioikeuksia vuonna 2006. Kun sopimusaika päättyy tai so-

¹¹https://ruokavirasto.mobiezone.fi/wp-content/uploads/sites/44/2015/03/Varanto_Kuva5.png

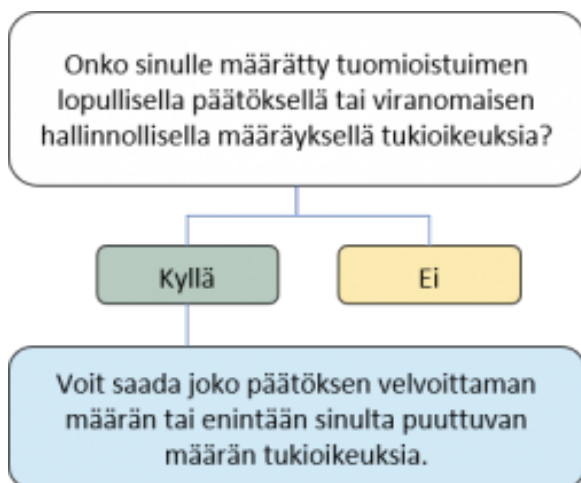
pimus puretaan, vapautuvalle tukikelpoiselle maatalousmaalle voidaan myöntää tukioikeudet kansallisesta varannosta.

Tukioikeuksia on haettava viimeistään erityistukisopimuksen päättymistä seuraavassa varantohaussa. Myöhemmin haettaessa tukioikeuksia ei voida enää myöntää, ellei kyseessä ole ylivoimaisesta esteestä tai poikkeuksellisesta olosuhteesta johtuva hakemuksen myöhästyminen.

Tämän hakuperusteen **liitteenä on jätettävä** kirjallisen selvitys päättyneen erityistukisopimusalan hallinnasta (esim. kauppakirja, vuokrasopimus) sekä kirjallinen selvitys erityisympäristötukisopimuksen päättymisestä.

Jos olet epävarma mitä **liitteitä** sinun tulee liittää hakemukseen, ota aina yhteys ELY-keskukseen/Ahvenanmaan valtionvirastoon ja kysy neuvoa.

3.6 Tuomioistuimen päätös tai viranomaisen hallinnollinen määräys

*Tulosta kuva pdf:nä¹²

Tukioikeudet on haettava viimeistään

tuomioistuimen lainvoimaista päätöstä tai lainvoimaista viranomaisen hallinnollista määräystä seuraavassa varantohaussa.

Tämän hakuperusteen **liitteenä on jätettävä** kopio lainvoimaisesta tuomioistuimen päätöksestä tai viranomaisen hallinnollisesta määräyksestä.

Jos olet epävarma mitä **liitteitä** sinun tulee liittää hakemukseen, ota aina yhteys ELY-keskukseen/Ahvenanmaan valtionvirastoon ja kysy neuvoa.

3.7. Ylivoimainen este

Ylivoimaiset esteet ja poikkeukselliset olosuhteet on määritelty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1306/2013. Lista on esimerkinomainen ja jokainen tapaus pitää arvioida erikseen. Ylivoimaisiksi esteiksi ja poikkeuksellisiksi olosuhteiksi ovat määritelty mm. seuraavat tapaukset:

1. tuensaajan kuolema;
2. tuensaajan pitkäaikainen työkyvyttömyys harjoittaa ammittiaan;
3. tilaan merkittävällä tavalla vaikuttava ankara luonnonmullistus
4. tilan kotieläinrakennusten tuhoutuminen onnettomuudessa;
5. eläinkulikutauti tai kasvitauti, joka vahingoittaa viljelijän koko karjaa tai osaa siitä, tai vastaavia viljelykasveja
6. koko tilan tai sen merkittävän osan pakkolunastus, jos kyseinen pakkolunastus ei ollut ennakoitavissa hakemisen jättöpäivänä

Jos tukihausta 2015 jatkuneen ylivoimaisen

¹²https://ruokavirasto.mobiezone.fi/wp-content/uploads/sites/44/2015/03/Varanto_Kuva6-1.png

esteen aikana tukioikeuksia on mitätöity, on mahdollista hakea uusia tukioikeuksia kansallisesta varannosta. Tukioikeuksien mitätöinti on voinut tapahtua seuraavalla tavalla voimassa olleen ylivoimaisen esteen takia:

1. Ylivoinen este on alkanut tukikelpoisen maatalousmaan ilmoittamisen ja tukihaun osalta viimeistään 12.5.2015 ja on jatkunut keskeytyksettä siitä lähtien
2. Ylivoimainen este on alkanut tukioikeuksiensieron osalta viimeistään 15.6.2015 ja on jatkunut keskeytyksettä siitä lähtien

Kun edellä mainittu ylivoimainen este päättyy, viljelijä voi hakea tukioikeuksia kansallisesta varannosta.

Tämän hakuperusteen **liitteenä on jätettävä** kirjallinen selvitys ylivoimaisesta esteestä tai poikkeuksellisesta olosuhteesta (esim. lääkärintodistus) sekä tukikelpoisen maatalousmaan hallinnasta (esim. kauppakirja).

Jos olet epävarma mitä **liitteitä** sinun tulee liittää hakemukseen, ota aina yhteys ELY-keskukseen/Ahvenanmaan valtionvirastoon ja kysy neuvoa

4 Perustuen maksaminen ja varannosta myönnettävien tukioikeuksien käyttö

Perustuen maksaminen edellyttää tukikelpoisen alan ilmoittamista ja hallintaa sekä tukioikeuksien hallintaa 15.6.2020. Tukioikeudet voidaan käyttää vain kyseisen tukialueen tukikelpoisella alalla. Tuki maksetaan, kun kaikkien suorien tukien yhteenlaskettu summa on vähintään 200,00 €. Perustukea maksetaan päätukihaussa ilmoitetuista tukikelpoisista kasveista ja/tai pellon käyttömuodoista. Tukikelpoisella alalla voidaan käyttää vastaava määrä tilan hallinnassa olevia tukioikeuksia. Tukikelpoisen alan ja tukioikeuksien vastaavuus tarkistetaan tilatunnuksen perusteella.

Tukioikeuksia käytetään vuodesta 2015 eteenpäin siten, että ensimmäisenä käytetään yksikköarvoltaan kallein tukioikeus. Kaikki tilasi hallinnassa olevat tukioikeudet järjestetään hallinnon toimesta yksikköarvon mukaan tiettyyn järjestykseen ja tukioikeuksia käytetään aina samassa järjestyksessä.

Tukioikeudet tulevat käytetyiksi eli aktivoituiksi, kun osastakin tukioikeutta maksetaan tukea.

Tukioikeuksien käytösäännöistä kerrotaan tarkemmin Viljelijätukien hakuoppaassa (pätukihaun tuet) Perustuen kohdassa.¹³

---

¹³<https://ruokavirasto.mobiezone.fi/zine/621/article-45870>

5 Sädösluettelo

(EU) N:o 1306/2013 yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 352/78, (EY) N:o 165/94, (EY) N:o 2799/98, (EY) N:o 814/2000, (EY) N:o 1290/2005 ja (EY) N:o 485/2008 kumoamisesta

(EU) N:o 1307/2013 yhteisen maatalouspolitiikan tukijärjestelmissä viljelijöille myönnettäviä suoria tukia koskevista säännöistä ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 637/2008 ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 kumoamisesta

(EU) N:o 639/2014 yhteisen maatalouspolitiikan tukijärjestelmissä viljelijöille myönnettäviä suoria tukia koskevista säännöistä annettun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1307/2013 täydentämisestä ja mainitun asetuksen liitteen X muuttamisesta

(EU) N:o 640/2014 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 täydentämisestä yhdenntetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän sekä suoriin tukiin, maaseudun kehittämistukeen ja täydentäviin ehtoihin sovellettavien maksujen epäamis- ja

perumisedellytysten sekä hallinnollisten seuraamusten osalta

(EU) N:o 641/2014 yhteisen maatalouspolitiikan tukijärjestelmissä viljelijöille myönnettäviä suoria tukia koskevista säännöistä annettun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1307/2013 soveltamissäännöistä

(EU) N:o 809/2014 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 soveltamissäännöistä yhdenntetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän, maaseudun kehittämistoimenpiteiden ja täydentävien ehtojen osalta

Laki 193/2013 Euroopan unionin suorista tuista maataloudelle (muutoksineen)

Laki 192/2013 maatalouden tukien toimeenpanosta (muutoksineen)

VNa 59/2015 (muutoksineen) perustukijärjestelmän kansallisen varannon käytöstä

VNa 234/2015 (muutoksineen) perustuesta, viherryttämistuesta ja nuoren viljelijän tuesta

Määräys 3/20 tukioikeuksien hakumenettelystä kansallisesta varannosta vuonna 2020

6 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten yhteystiedot

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset

Elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri -vastuualue

ely-keskus.fi¹⁴

Voit etsiä oman asuinkuntasi ELY-keskuksen

yhteystiedot Ruokaviraston hakukoneella.¹⁵

Ahvenanmaan valtionvirasto

Torggatan 16 B, PL 58, 22101 Maarianhamina

puh. (018) 635 270

ambetsverket.ax¹⁶

---

¹⁴<http://www.ely-keskus.fi>

¹⁵<https://www.ruokavirasto.fi/tietoa-meista/yhteystiedot/hae-kumppanit/>

¹⁶<http://www.ambetsverket.ax>